

تحلیل محتوای گفتمان رایج موسیقی سنتی و موسیقی رپ

زهرا اکبری^۱ / بیتا شاهمنصوری^۲ / بی بی سادات میراسماعیلی^۳

تاریخ پذیرش نهایی: دی ۹۵

تاریخ دریافت مقاله: آبان ۹۵

چکیده

این تحقیق، با هدف بررسی تحلیل محتوای گفتمان رایج موسیقی سنتی و موسیقی رپ در ده سال گذشته در ایران صورت گرفته است. تا ضمن شناخت موسیقی سنتی و موسیقی رپ، به تحلیل محتوای این دو نوع موسیقی پرداخته شد. این تحقیق با استفاده از روش تحلیل محتوا به مطالعه کمی و کیفی مضمون‌های به کار رفته در هر دو نوع موسیقی پرداخته است. با توجه به رویکرد زبان شناسانه سوسوری مبنی بر دال‌ها و مدلول‌ها و با استفاده از نمونه‌گیری تصادفی از آثار محمدرضا شجریان برای موسیقی سنتی و یاسر بختیاری (یاس) برای موسیقی رپ، در ده سال اخیر بوده است. یافته‌های این پژوهش حاکی از آن است که تفاوت فاحش پرداختن به مقوله اجتماعی، در دو نوع موسیقی سنتی و رپ، قابل توجه است. در موسیقی سنتی کمتر از یک چهارم محتوا، به مقوله‌های اجتماعی می‌پردازد. حال آن که در موسیقی رپ، حدود یک سوم محتوا، به مقوله اجتماعی پرداخته می‌شود. به نظر می‌رسد وجه اشتراک دو نوع موسیقی سنتی و رپ در کمترین میزان پرداختن به ارزش‌های اخلاقی است. مقوله فرهنگ ملی در هر دو نوع موسیقی، به صورت نسبتاً برابر مورد توجه قرار گرفته‌اند. در موسیقی سنتی، بیش از دیگر مقوله‌ها در حد بیش از (۴۰ درصد)، به مقوله گفتمان قدرت پرداخته می‌شود و کمترین میزان توجه به مقوله ارزش‌های اخلاقی پرداخته شده است.

واژگان کلیدی: موسیقی سنتی، موسیقی رپ، گفتمان قدرت، فرهنگ ملی، ارزش‌های اخلاقی.

۱- گروه علوم ارتباطات اجتماعی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد دماوند، تهران، ایران

۲- گروه علوم ارتباطات اجتماعی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد تهران مرکز، تهران، ایران، (نویسنده مسئول)، پست الکترونیک:

bitashahmansouri@yahoo.com

۳- گروه علوم ارتباطات اجتماعی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد دماوند، تهران، ایران

مقدمه

گرایش به انواع موسیقی در دوران معاصر از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. به طوری که تمام افراد جامعه به آن گرایش دارند و با رایج شدن فن‌آوری‌های رسانه‌ای که به تولید و عرضه آن می‌پردازند بررسی محصولات موسیقایی بیش از پیش مورد توجه قرار گرفته است. رسانه‌ها هر لحظه از موسیقی برای ارسال پیام و تقویت تاثیر خود استفاده می‌کنند. چشم انداز استفاده از موسیقی نیز در حال تغییر است. افراد قادرند موسیقی را از اینترنت، حامل‌های صوتی مختلف، و در حجم‌های زیاد بر روی دستگاه‌های بسیار کوچکی که ساعات زیادی از الحان موسیقی را در خود جای می‌دهند گوش کنند. هجوم رسانه‌ها و تکنولوژی ضبط و پخش، نقش موسیقی در جامعه مدرن را متحول ساخته است. در ضمن، همه انسان‌ها کم و بیش از موسیقی برای پر کردن لحظات فراغت خود استفاده می‌کنند. به یک معنا، بخش عمده‌ای از لحظات زندگی ما با شنیدن موسیقی درآمیخته است. از آنجا که موسیقی تا به این حد در زندگی درآمیخته و بر خلاقیت، احساسات مثبت و منفی، بیماری‌های روانی و کنش‌های آسیب‌شناختی، رفتارهای جنسی و بسیاری اعمال انسانی و مقولات اجتماعی موثر است. (فاضلی، ۱۳۸۴)

با توجه به این رشد فزاینده، محتوا و مفاهیم درون موسیقی نیز از اهمیت بیشتری برخوردار می‌شود که زمینه را برای ترغیب و گرایش به نوع خاصی از آن فراهم می‌آورد و برای بررسی هر چه بیشتر این مفاهیم و گفتمان را ضروری می‌سازد. تحلیل گفتمان تحت تاثیر رویکردهای متعددی است که می‌توان با استفاده از آن به بررسی محتوا و مفاهیم رایج درون این محصولات پرداخت. «براساس سنت‌های نظری گوناگون، رهیافت‌های متعددی نیز شکل گرفته است. برای مثال «هال» به دو رهیافت نشانه‌شناسی و رهیافت گفتمانی اشاره می‌کند. رهیافت نشانه‌شناسی بیشتر متأثر از آرای «سوسور» گسترش یافته و رهیافت گفتمانی عمدتاً مرهون اندیشه‌های «فوکو» است. به نظر هال در حال که رهیافت نشانه‌شناختی توجه خود را

بیشتر معطوف به متن و روابط درون متنی می‌کند، رهیافت گفتمانی علاوه بر جنبه‌های متنی به «رویه‌ها» و عوامل فرامتنی نیز توجه ویژه دارد. تجلی این دو رهیافت را می‌توان در روش عمده کیفی نشانه‌شناسی و تحلیل گفتمان سراغ گرفت. برخلاف تفاوت این دو رهیافت، اقبال به «نشانه‌شناسی اجتماعی» که می‌کوشد نشانه‌شناسی را به تحلیل گفتمان نزدیک کند و «تحلیل گفتمان چندوجهی» که در تلاش است تا تحلیل گفتمان را به نشانه‌شناسی نزدیک کند. شکاف میان این دو رهیافت تا حد بسیاری تقلیل یافته است.» (فرقانی، جهرمی، ۱۳۹۰)

موسیقی تنها زبانی است که از مشخصه‌های متناقض قابل درک بودن و ترجمه‌پذیری به‌طور توأمان برخوردار است. هر چند که مسرت احساسی نیز مطمئناً بخشی از تجربه‌ی موسیقایی است، با وجود این توصیف، تفسیر آنچه موسیقی به ارمان می‌آورد، دشوار است. موسیقی هنری است که از ابتدای پیدایش، به‌صورتی همه‌گیر حرف و حدیث‌های زیادی را به دنبال خود یدک کشیده و همیشه طرفداران متعصب و منتقدین تندگو را در مقابل هم قرار داده و مشکلات خاص خود را داشته است. (آزاده‌فر، نوری، ۱۳۸۹)

موسیقی در ایران در صد و چند سال اخیر دستخوش تغییر و تحولات بسیاری شده است. برخورد فزاینده با غرب از سویی و دو رویداد مهم ملی، انقلاب مشروطه ۱۲۸۵ (ه ش) و انقلاب اسلامی ۱۳۵۷ (ه.ش)، از سوی دیگر هریک تحولات بنیادین در وجوه و شئون مختلف حیات و فرهنگ ایرانی پدید آورده شد، که موسیقی نیز از این تحولات مستثنا نبوده است. (سروری، ۱۳۸۵)

مبانی نظری

موسیقی، به عنوان یک کالای فرهنگی عمومی، هم در گذران اوقات فراغت و هم در کار و فعالیت با توجه به ذاتاً متنوع طبقات اجتماعی با دامنه‌ای از کنسرت‌ها و اپراها تا موسیقی‌های خیابانی با انسان همراه شده است. شنیدن موسیقی نیز قسمتی از حق آدمیان است و هر فرد جامعه به عنوان بخشی از حقوق

موسیقی رپ: رپ یکی از فرم‌های موسیقیایی است که از قافیه، گفتار ریتمیک و از اصطلاحات خیابانی تشکیل شده است و کلامی است که با یک موسیقی متن خواننده یا به تعبیری «فریاد زده» می‌شود. (کوربین، ۲۰۰۵)

تحقیقات بسیاری در زمینه موسیقی در سطح بین‌المللی انجام گرفته است. در اینجا به برخی از این تحقیقات که ارتباط بیشتری با موضوع پژوهش دارند، اشاره می‌گردد. بسیاری از محققین محتوا و فرهنگ رپ را منعکس‌کننده‌ی خشونت، جنایی، زن‌ستیزی، استعمال مواد مخدر و هم‌جنس‌گرایی می‌دانند. این رویکرد طرفداران زیادی دارد و تحقیقات بیشتری در این زمینه انجام شده است از جمله رابین ۲۰۰۱ معتقد است که دانشجویانی که به این سبک موسیقی علاقمندند، نگرش‌های خصومت‌آمیز بیشتری دارند. شنوندگان این سبک از موسیقی، غیرقابل اعتماد هستند و به راحتی دروغ می‌گویند. (پینکنی، چارلز، ۲۰۰۷)

در تحقیق دیگری که توسط "جانسون"، "جکسون" و "گاتو" (۱۹۹۵) انجام شده است، بیان می‌شود که خشونت ارائه شده در موسیقی رپ، ریسک رفتارهای پرخطر را به شدت بالا می‌برد.

برخی دیگر معتقدند که خرده فرهنگ ساخته شده از این سبک موسیقی، با تبلیغ خشونت، مواد مخدر، رفتارهای جنسی و زن‌ستیزی به شدت در نگرش جوانان تاثیر می‌گذارد.

اما رویکرد دیگری به موسیقی رپ، نیز وجود دارد که رویکردی توان‌افزا است. به این معنی که موسیقی رپ را به عنوان منتقد شرایط سلطه در محیط اجتماعی می‌دانند و بر این باورند که این موسیقی می‌تواند انگیزه‌ای برای درک بهتر افراد در مواجهه با این شرایط باشد. "بوید" (۲۰۰۳) و "رز" (۱۹۹۴) معتقدند: که موسیقی رپ و خرده فرهنگ آن اثرات مثبتی را در امکان ایجاد تغییرات اجتماعی مطلوب، به جا می‌گذارد. بوید معتقد است که نسل موسیقی رپ، در جایگاهی خود را قرار داده‌اند که آگاهی‌شان از شرایط اجتماعی خود روز به روز افزایش یابد.

فرهنگی خود به شنیدن موسیقی نیاز دارد؛ چرا که موسیقی قادر است خلاقیت افراد را تقویت کند. (هارتز، ۲۰۰۰)

موسیقی اغلب به دو صورت علمی و هنری بررسی می‌شود. به همان اندازه که می‌توان در بعد علمی کثرت تشدد و تنوع آرا یافت، از آن طرف در بعد هنری تکثیر و تنوعی از تعاریف و دیدگاه‌ها را ملاحظه می‌کنیم. اما موسیقی مورد نظر ما علمی و هنری نیست، بلکه ما موسیقی را به عنوان پدیده‌ای فرهنگی که حاصل تمایلات فرهنگی، گروه اجتماعی خاصی باشد، مد نظر قرار می‌دهیم. این پدیده فرهنگی با ساخت اجتماعی روابط متقابل دارد یعنی گرایش به شنیدن یک موسیقی در گروه ساخت جامعه است. (قاسمی، میرزایی، ۱۳۸۵)

امروزه موسیقی به مثابه عنصری کما بیش همه جای شده به موضوعی میان رشته‌ای تبدیل شده و قدرت ارتباطی آن بیش از پیش مورد تاکید قرار گرفته است. در واقع موسیقی به عنوان امری اجتماعی، در همه جا شنیده می‌شود و در همه ابعاد زندگی ما رسوخ کرده است. به این ترتیب شناخت بهتر آن، مانند سایر پدیده‌های فرهنگ توده‌ای (ورزش، کالاهای مصرفی و ...) صرف نظر از این که این رابطه پرشور، سرسری، ایجابی یا سلبی باشد، می‌تواند ضمن برقراری ارتباط هرچه عمیق‌تر ما با زندگی روزمره، در فهم جامعه‌ی معاصر نیز یاری‌مان کند. (ریچارد، ۱۳۸۸)

موسیقی سنتی: در تعریف موسیقی سنتی، "ژان دورینگ" این‌طور اظهار می‌کند: عبارت موسیقی سنتی که منحصر به موسیقی هنری ایرانی اطلاق می‌شود، واجد طیف یا حوزه‌ای، با شبکه‌ای از ویژگی‌ها و مشخصات است. سنت هرگز به معنای یک پدیده پیش پا افتاده و یا چیزی که قابل انتقال باشد مطرح نمی‌شود. سنت، تلویحا مقید به ارزش‌ها و معانی است که در گفت و گوها [گفتمان‌ها] به چشم می‌خورد. این ارزش‌ها و ویژگی‌های مشخص عبارتند از: سابقه، قدمت، سمعی بودن، انتقال بلاواسطه از استاد به شاگرد و مرجعیت استادانی که خود بنیان‌گذار و مؤسس بوده‌اند. (دورینگ، ۱۳۷۶)

روش پژوهش

این تحقیق، تحقیقی مقطعی است و محدوده زمانی سال‌های ۸۲ تا ۹۲ را در بر می‌گیرد. در این مطالعه، برای بررسی متن موسیقی سنتی و موسیقی رپ از روش تحلیل محتوای کمی و کیفی استفاده شده است. محتوا یکی از روش‌های مهم و اساسی در روش کیفی است. تحلیل محتوای کیفی، یعنی بررسی عمیق داده‌های جمع‌آوری شده که در تمامی علوم انسانی حتی در ادبیات نیز کاربرد دارد و می‌تواند رابطه متغیرها و شبکه ارتباطات را نه در سطح، بلکه در عمق مشاهده و بررسی کند. (منادی، ۱۳۸۵)

سه مرحله برای تحلیل محتوا در نظر گرفته شده است:

۱. تحلیل ابتدایی ۲. به دست آوردن مواد اولیه تحقیق
۳. رمزگذاری ۳. بررسی نتایج استنباط و تفسیر. (منادی، ۱۳۸۵)

جامعه آماری این تحقیق کلیه آثار منتشر شده محمدرضا شجریان برای گفتمان موسیقی سنتی و یاسر بختیاری برای گفتمان موسیقی رپ در ده سال اخیر، در نظر گرفته شده است. و نمونه آماری این پژوهش پنج نمونه از آهنگ‌های موسیقی سنتی و پنج نمونه از آهنگ‌های موسیقی رپ می‌باشد.

تعداد آثار محمدرضا شجریان که طی ده سال گذشته ۵۵ آهنگ بوده است که نمونه‌های انتخاب شده بر اساس سال انتشار، از بین هر سه سال یک ترانه و از ترانه‌های تحت عنوان سایر دو نمونه به صورت تصادفی انتخاب شده است. نام آثار انتخابی نیز "فریاد"، "پرکن پیاله را"، "آه باران"، "زبان آتش" و "سرود آزادی" می‌باشد. همین‌طور تعداد آثار یاسر بختیاری تعداد ۵۴ آهنگ بوده است، که به دلیل زیرزمینی بودن و نداشتن شناسنامه دارای سال انتشار نبوده و نمونه‌ها براساس نمونه‌گیری تصادفی از بین تمامی آثار منتشر شده انتخاب شده است. نام آثار انتخاب شده عبارتند از، "ستاره قطبی"، "نسل ماست"، "توس رپ"، "ایران من" و "فریاد" می‌باشد. در این پژوهش ابتدا براساس تقسیم‌بندی دوگانه دو نوع موسیقی، یعنی موسیقی رپ و موسیقی سنتی، مقوله‌های اجتماعی، فرهنگ ملی، گفتمان قدرت و ارزش‌های

موسیقی، برخلاف آن چه که معمولاً تصور می‌شود منحصر به سرگرمی و شادی افراد نیست، بلکه مجموعه وسیعی از معانی را در بر می‌گیرد که می‌تواند انعکاس دهنده وضعیت زندگی یک جامعه یا گروه باشد. در واقع لایه‌های گسترده از معانی و مفاهیم پنهان، در موسیقی وجود دارند که می‌توانند نشان‌دهنده سبک‌های مختلف زندگی باشند. به قول "آلن لمکس" سبک ترانه‌های محبوب هر فرهنگ بازتاب‌دهنده و تقویت‌کننده آن رفتاری است که در تلاش‌های عمده آن فرهنگ برای بقا و در نهاد اجتماعی و مرکزی و کنترل‌کننده آن نقش اساسی دارد. (لمکس، ۱۹۶۸)

پرسش‌های پژوهش

پرسش اصلی: آیا محتوای موسیقی سنتی و رپ طی ۱۰ سال گذشته در ایران تکوین یافته است؟
پرسش‌های فرعی:

۱. محتوای اشعار موسیقی سنتی و موسیقی رپ تا چه میزان به موضوعات اجتماعی می‌پردازد؟
۲. آیا فرهنگ ملی در اشعار موسیقی سنتی و موسیقی رپ جایگاه دارد؟
۳. گفتمان قدرت در موسیقی سنتی و موسیقی رپ از چه جایگاهی برخوردار است؟
۴. ارزش‌های اخلاقی در موسیقی سنتی و موسیقی رپ تا چه میزان مورد توجه قرار می‌گیرد؟

فرضیه‌های پژوهش

۱. به نظر می‌رسد محتوای اشعار موسیقی سنتی و موسیقی رپ به موضوعات اجتماعی می‌پردازد.
۲. به نظر می‌رسد فرهنگ ملی در اشعار موسیقی سنتی و موسیقی رپ جایگاه دارد.
۳. به نظر می‌رسد گفتمان قدرت در موسیقی سنتی و موسیقی رپ جایگاه دارد.
۴. به نظر می‌رسد ارزش‌های اخلاقی در موسیقی سنتی و موسیقی رپ جایگاه دارد.

گفتمان قدرت پرداخته می‌شود. کمترین میزان توجه با ۱۶/۷۲ درصد به مقوله ارزش‌های اخلاقی انجام می‌گیرد.

آمار حاکی از آن است که توجه به مقوله‌های اجتماعی و فرهنگ ملی با اختلاف کمی با هم قرار دارند. مقوله اجتماعی نزدیک به ۲۰ درصد و فرهنگ ملی نزدیک به ۲۲ درصد مورد توجه موسیقی سنتی قرار دارند.

حال آن که در موسیقی رپ بیشترین میزان توجه با بیش از ۳۲ درصد، به مقولات اجتماعی وجود دارد. مقولات اجتماعی بالاترین میزان توجه موسیقی رپ را به خود اختصاص می‌دهند و در مقابل، ارزش‌های اخلاقی با کمی بیش از ۱۹ درصد کمترین میزان توجه را به خود اختصاص داده‌اند. به نظر می‌رسد وجه اشتراک دو نوع موسیقی سنتی و رپ در کمترین میزان پرداختن به ارزش‌های اخلاقی است. در موسیقی سنتی ۱۶/۷۲ درصد و در موسیقی رپ ۱۹/۱۸ درصد به این مقوله پرداخته شده است.

مقوله فرهنگ ملی در هر دو نوع موسیقی، به صورت نسبتاً برابر مورد توجه قرار گرفته‌اند. ۲۱ درصد از تحلیل محتوای موسیقی رپ به فرهنگ ملی پرداخته است و به همان نسبت کمی بیش از ۲۱ درصد در موسیقی سنتی به این مقوله پرداخته شده است. تفاوت فاحش پرداختن به مقوله اجتماعی، در دو نوع موسیقی سنتی و رپ، قابل توجه است. در موسیقی سنتی ۱۹/۸۳ درصد یا به عبارتی کمتر یک چهارم محتوا به مقوله‌های اجتماعی می‌پردازد. حال آن که در موسیقی رپ، نزدیک به ۳۳ درصد یا حدود یک سوم محتوا به مقوله اجتماعی پرداخته می‌شود. (جدول ۲)

نتیجه‌گیری

مسئله اصلی این تحقیق، تحلیل محتوای گفتمان رایج موسیقی سنتی و موسیقی رپ بوده است. موسیقی مانند هر پدیده بشری، با محیط طبیعی پیرامون خود و سایر پدیده‌های ساخته دست بشر، در ارتباط تنگاتنگ و متقابل است. گاه برآن تأثیر گذاشته و زمانی نیز از آن متأثر شده است. موسیقی، طی تاریخ ارتباط متقابل با

اخلاقی انتخاب شدند. سپس برای هر مقوله شاخص‌های محقق ساخته تعیین شد. این شاخص‌ها عبارتند از: مقوله اجتماعی با شاخص‌های: زندگی، روزگار، تلاش؛ مقوله فرهنگ ملی با شاخص‌های: ایران، پیروزی، آزادی، امید، بیداری؛ مقوله گفتمان قدرت با شاخص‌های: ناملایمات، ترس، خون، سوزاندن، مبارزه، ناامیدی؛ مقوله ارزش‌های اخلاقی با شاخص‌های: فری، سراب، غفل، مرگ.

یافته‌های پژوهش

با توجه به آمار مندرج در جدول شماره ۱، که به تحلیل تطبیقی مقوله ارزش‌های اخلاقی می‌پردازد، براساس آمار پرداختن به مقوله ارزش‌های اخلاقی در هر دو نوع موسیقی سنتی و رپ شاخص‌های مرگ در بالاترین اولویت پرداختن قرار دارند که به ترتیب ۳۸ درصد و ۳۲ درصد برای موسیقی سنتی و موسیقی رپ بوده است. در صورتی که شاخص‌های فریب و سراب در موسیقی سنتی و شاخص غفلت برای موسیقی رپ در اولویت دوم قرار گرفته‌اند. شاخص‌های فریب و سراب هر کدام ۲۳ درصد برای موسیقی سنتی بوده است که در مقایسه، موسیقی رپ با شاخص غفلت ۲۴ درصد بیشترین میزان را دارا می‌باشند. و همچنین شاخص غفلت برای موسیقی سنتی ۱۳ درصد و شاخص فریب ۲۴ درصد و شاخص سراب ۱۸ درصد برای موسیقی رپ در رتبه‌های پایین‌تر قرار گرفته‌اند. که در نتیجه شاخص مرگ دارای بیشترین اولویت پرداختن قرار گرفته است. (جدول ۱)

جدول نهایی تطبیقی مقوله‌های موسیقی سنتی

و ر پ

جدول شماره ۲ به تطبیق تحلیل محتوای دو نوع موسیقی سنتی و رپ می‌پردازد. در این جدول چهار مقوله مورد توجه در این پژوهش با یکدیگر مقایسه می‌شوند. براساس آمار مندرج در این جدول، فراوانی‌های به دست آمده، حاکی از آن است که در موسیقی سنتی، بیش از دیگر مقوله‌ها در حد بیش از ۴۰ درصد، به مقوله

توجه به یافته‌های تحقیق، محتوای موسیقی سنتی و موسیقی رپ در ۱۰ سال گذشته در حال تکوین بوده است، به طوری که در موسیقی سنتی، گفتمان قدرت و سپس گفتمان فرهنگ ملی دارای بیشترین اولویت بوده است. همچنین برای موسیقی رپ، مقوله اجتماعی و سپس مقوله فرهنگ ملی دارای اولویت بوده است. در مورد فرضیه دوم، موسیقی رپ بیشتر از موسیقی سنتی به مقوله اجتماعی پرداخته است. در مورد مقوله فرهنگ ملی، هر دو نوع موسیقی تقریباً از فراوانی یکسانی برخوردار بوده‌اند. فرضیه چهارم، نیز حاکی از آن است که موسیقی سنتی بیشتر از موسیقی رپ به مقوله گفتمان قدرت پرداخته است. همچنین در فرضیه پنجم، ارزش‌های اخلاقی در هر دو نوع موسیقی از فراوانی یکسان و از درجه اولویت پایین‌تر نسبت به سایر مقوله‌ها برخوردار بوده است.

انواع رسانه نیز این تأثیرات و تأثرات را داشته و به نحوی دیالکتیک، به پیوند غیر قابل انقطاع خود با رسانه‌ها، گسترش و عمق بیشتری بخشیده است. در این پژوهش به بررسی محتوای دو نوع، موسیقی سنتی و موسیقی رپ پرداخته شده است که یافته‌های پژوهش حاکی از آن است که بیشترین سطح فراوانی در موسیقی سنتی برای مقوله گفتمان قدرت بوده است. در صورتی که برای موسیقی رپ بیشتر به مقوله اجتماعی پرداخته شده است. همچنین در مورد جایگاه فرهنگ ملی، می‌توان گفت هر دو نوع موسیقی به نسبت یکسانی به این مقوله پرداخته‌اند. که این مقوله نشان از اهمیت مقوله فرهنگ ملی در هر دو نوع موسیقی (سنتی و رپ) دارد. از سوی دیگر، مقوله ارزش‌های اخلاقی، هم در موسیقی سنتی و هم در موسیقی رپ از کمترین سطح فراوانی برخوردار بوده است. با توجه به فرضیه‌های پژوهش، و با

جدول ۱ - تطبیقی مقوله ارزش‌های اخلاقی (موسیقی سنتی) و (موسیقی رپ)

انواع موسیقی		شاخص‌ها	
موسیقی رپ	موسیقی سنتی	تعداد	فرب
۳۳	۱۴	درصد	
%۲۴/۰۹	%۲۳/۷۳	درصد	
۲۵	۱۴	تعداد	سراب
%۱۸/۲۵	%۲۳/۷۳	درصد	
۳۴	۸	تعداد	غفلت
%۲۴/۸۱	%۱۳/۵۵	درصد	
۴۵	۲۳	تعداد	مرگ
%۳۲/۸۵	%۳۸/۹۹	درصد	
۱۳۷	۵۹	تعداد	کل
%۱۰۰	%۱۰۰	درصد	

جدول ۲ - جدول تطبیقی کل مقوله‌های (موسیقی سنتی) و (موسیقی رپ)

انواع موسیقی				مقوله‌ها
موسیقی رپ		موسیقی سنتی		
درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	
%۳۲/۳۶	۳۳۲	%۱۹/۸۳	۷۰	اجتماعی
%۲۱/۰۵	۱۵۱	%۲۱/۸۱	۷۷	فرهنگ ملی
%۲۷/۴۸	۱۹۷	%۴۱/۶۴	۱۴۷	گفتمان قدرت
%۱۹/۱۸	۱۳۷	%۱۶/۷۳	۵۹	ارزش‌های اخلاقی
%۱۰۰	۷۱۷	%۱۰۰	۳۵۳	کل

فهرست منابع

the Street in Rap Music', Social Problems, Vol. 52, Iss. 3, (2005)
 - Lomax, A. et al, "Folk song style and culture", Washington D.c: American for the advancement of science, (1968)
 °. Charmaz, Kathy, "What is Grounded Theory?" In: NCRM Research Methods , (2008)

- آزاده‌فر، محمدرضا و مهرداد نوری (۱۳۸۹). تحلیل نحوه برخورد و ارزش‌گذاری موسیقی راک از دیدگاه مخاطبان: مطالعه موردی شنوندگان ایران و ترکیه. نامه علوم اجتماعی دانشگاه تهران. فصلنامه جامعه‌شناسی هنر و ادبیات. شماره اول.
- دورینگ، ژان (۱۳۷۶). قدمت و موسیقی سنتی ایران». ترجمه نیلوفر خوانساری. کتاب سال شیدا، ج ۲. تهران: مؤسسه فرهنگی هنری شیدا.
- سروری، حسین (۱۳۸۹). بررسی گفتمان سنت‌گرای موسیقی در ایران معاصر ۱۲۸۵-۱۳۸۵. فصلنامه علوم اجتماعی دانشگاه علامه طباطبایی.
- فاضلی، محمد (۱۳۸۴). «جامعه‌شناسی مصرف موسیقی». فصلنامه مطالعات فرهنگی و ارتباطات. سال اول. شماره ۴.
- فرقانی، محمدمهدی؛ سیدجمال‌الدین اکبرزاده چه‌رمی (۱۳۹۰). ارائه مدلی برای تحلیل گفتمان انتقادی فیلم. سال دوازدهم. شماره ۱۶.
- قاسمی، وحید و سید آیت‌الله میرزایی (۱۳۸۵). جوانان و هنجارهای رسمی و غیررسمی موسیقی پاپ. پژوهشی در بین جوانان شهر اصفهان. نامه علوم اجتماعی. شماره ۲۸.
- منادی مرتضی (۱۳۸۵). روش کیفی در علوم اجتماعی و علوم رفتاری، فصلنامه حوزه و دانشگاه، پژوهش‌سکده حوزه و دانشگاه. سال دوازدهم. شماره ۴۷.

منابع لاتین:

- Bilhartz, Terry D., Bruhn, Rick A. and Olson, Judith E, "The Effect of Early Music Training on Child Cognitive Development", Journal of Applied Developmental Psychology, 20(4), (2000)
 - Pinckney, Ch, "The influence of Hip-Hop culture on the perceptions, attitudes, Values and Life style of African- American college students, Dissertation for the degree of Doctor of philosophy, Walden University, August(2007)
 - Kubrin, Charis E, 'Gangstas, Thugs, and Hustlas: Identity and the Code of